

**СЕКЦІЯ «ФІНАНСОВЕ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ»**

УДК 338.43:005.35

Т. І. ЛУНКІНА, доктор економічних наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет
e-mail:lunkina_tanya@i.ua

**ОСНОВНІ ТРЕНДИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ**

Питання корпоративної соціальної відповідальності протягом останніх років все більше набуває популярності, адже бізнес несе відповідальність за свої дії на основних ключових стейкхолдерів та навколишнє середовище. Все частіше підприємства звертають увагу на соціальні та екологічні та чинники. Значні потрясіння, серед яких Covid-19 та воєнні дії в Україні змусили переглянути усталені практики ведення та принципи організації бізнесу. Відбувається зміщення акцентів на сьогоденні потреби суспільства та вміння їх швидко розв'язувати. Бізнес проходить перевірку на витривалість, а інвестори звертають увагу на сталий розвиток та відповідність йому своєї діяльності.

Серед науковців, які досліджували сучасні аспекти корпоративної соціальної відповідальності варто виокремити, К. Білоруську [1], А. Соколенко [2], М. О. Чупріну, Г. П. Жалдак [3]. Проте світ швидко змінюється і відповідно до викликів сьогодення, змінюються і пріоритети в корпоративному розвитку.

Пандемія та воєнні дії в Україні доводять, що відсутність стратегії сталого розвитку – основна проблема для українських компаній у період кризи. А ті, хто ефективно впровадив у свою діяльність екологічну, соціальну та управлінську стійкість, набагато простіше адаптувалися до змін.

Серед основних трендів корпоративної соціальної відповідальності варто виокремити:

1. Цільовий розвиток бізнесу. У своїх бізнес-стратегіях компанії України надають пріоритет соціальним та екологічним аспектам, а не розглядають як другорядні.

2. Протидія кліматичним змінам. Зміна клімату стала однією з найгостріших глобальних проблем, і компанії вживають заходів для її вирішення через свої ініціативи з КСВ. Це включає зменшення вуглецевого сліду, інвестиції у відновлювану енергетику, а також підтримку кліматичної адвокації та досліджень.

3. Диверсифікація, справедливість та інклюзивність. Компанії усвідомлюють важливість створення інклюзивних робочих місць і вживають заходів для розв'язання таких проблем, як гендерна та расова нерівність.

4. Взаємодія з громадою. Компанії все більше взаємодіють з громадами і вживають заходів для розв'язання проблем бідності, освіти та охорони здоров'я. Це включає підтримку місцевих благодійних та неприбуткових організацій, волонтерство та участь в ініціативах з розвитку громади [4].

Варто звернути увагу, що серед основних підходів, які компанії застосовують для підтвердження діяльності, спрямованої на сталий розвиток та соціальну відповідальність є ESG та CSR. Однак між ними є деякі ключові відмінності (табл. 1).

Таблиця 1 Основні ключові відмінності між ESG та CSR підходами

Корпоративна соціальна відповідальність (CSR)	Екологічне, соціальне та корпоративне управління (ESG)
Бізнес-модель для компаній, що впливає на внутрішні процеси та культуру	Вимірювальна оцінка сталого розвитку, поширена серед інвесторів
Охоплює діяльність, яку компанія здійснює, прагнучи мати більший глобальний вплив	Набір критеріїв для оцінки сталості
На сьогодні має бути пріоритетним, оскільки цього прагнуть споживачі	Ключова мета ESG-оцінки – інвестиційна привабливість
Ефективна система звітності	Кількісна оцінка наявної звітності
Можуть бути сприйняті як позитивно, так і негативно (у випадку грінвошингу)	Можуть бути сприйняті як позитивно, так і негативно (у випадку грінвошингу)

Джерело: сформовано на основі матеріалів [5]

Абревіатура ESG стосується всіх складових бізнес-середовища й охоплює такі напрями стратегії сталого розвитку компанії: екологічний, соціальний та управлінський (environmental, social, governance). ESG-стратегія має вирішальне значення при прийнятті управлінських рішень. Своєю чергою, корпоративна соціальна відповідальність (CSR) – це концепція управління, завдяки якій компанії інтегрують соціальні та екологічні питання в операційну модель та взаємодіють зі своїми зацікавленими сторонами. КСВ входить у ESG-критерії, але не дорівнює їм [5].

Щоб не просто слідувати тренду, підприємствам необхідно почати з усвідомлення реальної вигоди від програм сталого розвитку та аналізу поточної стратегії. Адже, результат разових проєктів буде короткостроковим, не матиме жодного прикладного значення та у подальшому не принесе результативності та корисності для суспільства.

На нашу думку, світ мінливий і готує нам ще багато несподіванок. Але, при наявності стратегічного підходу до сталого розвитку і правильного розуміння корпоративної соціальної відповідальності, підприємство зможе швидко адаптуватися і пристосуватися до нових викликів сьогодення.

Список використаних джерел:

1. Корпоративна соціальна відповідальність — основа позитивної репутації компанії. URL : <https://biz.nv.ua/ukr/markets/ksv-staye-umovoyu-uspishnogo-biznesu-volonterstvo-v-trendi-parimatch-50157707.html> (дата звернення : 10.04.2023 р.).
2. Тренди, досвід, КСВ: що таке насправді сталий розвиток і як його досягти у великій компанії. URL : <https://mind.ua/openmind/20217286-trendi-dosvid-ksv-shcho-take-naspravdi-stalij-rozvitok> (дата звернення : 10.04.2023 р.).
3. Чупріна М. О., Жалдак Г. П. Світові тренди у сфері корпоративної соціальної відповідальності. URL : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2020/89.pdf (дата звернення : 10.04.2023 р.).
4. Центр КСВ : офіційний сайт. URL : <https://csr-ukraine.org> (дата звернення : 10.04.2023 р.).
5. ESG та CSR - підходи, які компанії застосовують для підтвердження діяльності, спрямованої на сталий розвиток та соціальну відповідальність. URL:https://www.facebook.com/CSRUkraine/photos/a.251839241552533/6216323325104065/?locale=uk_UA (дата звернення : 10.04.2023 р.).